

การควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการ
ควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร*
INTERNAL CONTROL ACCORDING TO COSO GUIDELINES
INFLUENCING THE EFFICIENCY OF INTERNAL CONTROL OF THE
REVENUE OFFICE REGION 1 IN BANGKOK

อมรรัตน์ โคบุตร

Amornrat Kobut

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Sripatum University, Thailand

E-mail: amornratmonnle2703@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 336 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรของยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ การควบคุมภายใน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง และตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อปฏิบัติในการทำงาน หรือช่วยกำกับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดไว้ และสร้างเสริมประสิทธิภาพการควบคุมภายในให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัย พบว่า การควบคุมภายในด้าน

* Received 26 June 2020; Revised 1 August 2020; Accepted 9 October 2020

สภาพแวดล้อมการควบคุม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการวางแผนและด้านการดำเนินงาน การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงาน แต่ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการวางแผน

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน, ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน, กรมสรรพากร

Abstract

The Objectives of this research article were to study internal control according to COSO guidelines that influence the internal control efficiency of the Revenue Office Region 1 in Bangkok. Its objective is to study internal control according to COSO guidelines that influence the internal control efficiency of the Revenue Office Region 1 in Bangkok. The data was collected from 336 personnel of the Regional Revenue Office in Bangkok by determining the sample size from the Yamane formula. At a 95% confidence level, questionnaires were used to collect data. The data were analyzed by descriptive statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation (SD), and hypothesis was tested by using multiple regression analysis. Regression Analysis) at the statistical significance level of 0.05, the research variables were independent variables, namely internal control in 2 areas, consisting of control environment. And the risk assessment aspect and the dependent variable were the effectiveness of internal control in 2 aspects, consisting of planning, And operational aspects The results obtained from this research can be used as work practices. Or help supervise operations in accordance with the rules and regulations set forth And strengthen internal control efficiency in the long run. The results of the study showed that the internal control of the control environment Have a positive influence on the effectiveness of internal control Planning and operations Internal control in risk assessment Have a positive influence on the effectiveness of internal control Operational aspects But does not influence the effectiveness of internal control Planning.

Keywords: Internal Control, Internal Control Efficiency, The Revenue Department

บทนำ

การบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดสิ่งสำคัญที่แต่ละองค์กรให้ความสนใจ คือ การจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีคุณภาพ เพื่อวัดและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การควบคุมภายในไม่ได้หมายถึงการควบคุมภายในเฉพาะทางด้านบัญชีและการเงินเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงการควบคุมภายในด้านการบริหาร และการควบคุมภายในด้านการปฏิบัติงานด้วย ผู้บริหารจึงต้องปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในและร่วมมือกัน เพื่อช่วยรักษาไว้ซึ่งการควบคุมภายใน และในขณะเดียวกันบุคลากรทุก ๆ คนในองค์กรก็จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการควบคุมภายในด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2548) ซึ่งการควบคุมภายในประกอบไปด้วย 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมด้านการประเมินความเสี่ยงด้านกิจกรรมการควบคุมด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล (อำนาจ ธีระวนิช, 2547) และประโยชน์ของการจัดให้มีการควบคุมภายในที่ดี เมื่อหน่วยงานนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รายงานทางการเงินต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาที่กำหนด ตลอดจนมีการป้องกันความผิดพลาด การทุจริตหรือสูญหายของทรัพย์สินไว้อย่างรัดกุม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการควบคุมภายในนอกจากจะลดความผิดพลาด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ยังทำให้การใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นด้วย (อำนาจ ธีระวนิช, 2547)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมประสิทธิภาพการควบคุมภายในให้กับสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดทิศทางในการทำงาน และนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการควบคุมภายในขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) โดยใช้แบบสอบถามกับบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้กรอกข้อมูลในแบบสอบถามด้วยตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,130 คน (กรมสรรพากร, 2560)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนที่ดี ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยใช้สูตรในการคำนวณของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้มีค่าความแปรปรวนเท่ากับ 5% ซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n แทน จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนหรือขนาดประชากร

e แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน

(0.05)

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{2,130}{1 + 2,130(0.05)^2}$$

$$n = \frac{2,130}{6.325}$$

$$n = 336$$

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การควบคุมภายใน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง
2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเรื่องการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งการสร้างเครื่องมือการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างข้อคำถาม โดยแบบสอบถามมี 4 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนนี้ เป็นคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย ปัจจัยการควบคุมภายใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความเห็นด้วยมาก มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง มีระดับความเห็นด้วยน้อย และมีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินงาน เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความเห็นด้วยมาก มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง มีระดับความเห็นด้วยน้อย และมีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย โดยทำการทดสอบเครื่องมือ 2 ส่วนคือ การตรวจสอบความตรง (Validity) ประกอบด้วย การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบความตรง (Validity)

การตรวจสอบความตรง เป็นการวัดคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับองค์ประกอบที่ต้องการวัดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีจุดมุ่งหมายเฉพาะตัว ดังนั้นเครื่องมือที่มีความตรงในจุดมุ่งหมายหนึ่งได้ โดยไม่จำเป็นจะต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งหมด (Wainer, H. & Braun, H. I., 1988) โดยการตรวจสอบนั้น จะพิจารณาที่ละข้อว่ามีลักษณะข้อความเป็นอย่างไร และทุกข้อมีคุณภาพตามเกณฑ์ในแต่ละแบบการประเมินนั้น ๆ หรือไม่ สำหรับการศึกษานี้เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการวัดหรือวัดได้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด (วัลลภ ลำพาย, 2547) เป็นความตรงที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตรวจสอบเนื้อหาของเครื่องมือว่าเนื้อหาของข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาของตัวแปรที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ พิจารณาว่าเครื่องมือที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องตามนิยามเชิงปฏิบัติการในกรอบขอบเขตที่ต้องการวัดหรือไม่ (Gable, 1986) ซึ่งจำนวนผู้เชี่ยวชาญควรมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ขั้ว (สุวิมล ติรภานันท์, 2546)

ดังนั้น ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการนำนิยามศัพท์ โครงสร้างการสร้างข้อคำถาม และร่างแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้นด้วยคะแนน 3 ระดับคือ

ให้คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด
ให้คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด
ให้คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

หลังจากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน เพื่อคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องฯ ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้ (Ronna Turner & Laurie A Carlson, 2003)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R = คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์ในการหาค่าความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามการวัดตัวแปรที่กำหนด (สุวิมล ติรกานันท์, 2548)

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีความตรงผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการทดสอบก่อนการใช้งานได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ไม่ผ่านเกณฑ์ต้องปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทำการทดสอบ (Pre - test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเชื่อมั่นที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาควรมีค่าในระดับ 0.70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 (Hair, J. F. et al., 2006)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 336 คน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีอายุอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 มีสถานภาพโสด จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90

2. ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าบุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 การสรุปผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 การควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการวางแผน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการวางแผน ได้รับการสนับสนุนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. สมมติฐานที่ 2 การควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยผลการวิจัยทั้งหมด ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

การควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม

จากผลการวิเคราะห์ของหน่วยวิเคราะห์ทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยการควบคุมภายในมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เช่น มีการกำหนดนโยบายโครงสร้างขององค์กรและความรับผิดชอบของพนักงานอย่างชัดเจน มีการกำหนดนโยบายของการควบคุมภายในที่ชัดเจน พนักงานมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ มีการสร้างทัศนคติให้พนักงานเห็นถึงความสำคัญของหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานอยู่เสมอ และมีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงานและผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อพนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย ลีเลิศธรรม ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO มาใช้กับการบริหารการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเป็นไปได้ในการนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO มาใช้กับการบริหารของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ของพนักงานกับความเป็นไปได้ในการนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO มาใช้กับการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำมาก 4) ปัจจัยด้านการบริหารกับความเป็นไปได้ในการนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO มาใช้กับการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงมาก (ศุภชัย ลีเลิศธรรม, 2550)

2. การประเมินความเสี่ยง

จากผลการวิเคราะห์ของหน่วยวิเคราะห์ทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยการควบคุมภายในมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง

เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เช่น มีแนวทางในการบริหารและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่ชัดเจน พนักงานทุกคนรับทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงาน การจัดสรรทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จตามที่กำหนดมีความเหมาะสม การกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ไว้ในแต่ละกิจกรรมการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและบุคลากรทุกระดับรับทราบและเข้าใจตรงกัน รวมถึงการกำหนดกระบวนการประเมินความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ฌรินทร์ ชำนาญดู ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการควบคุมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า มีการเปิดโอกาสให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการควบคุมภายในทุกขั้นตอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประเมินความเสี่ยงภายในหน่วยงานนั้นจะต้องมีการกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ร่วมกันทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ เพื่อป้องกันความผิดพลาดเสียหาย และมุ่งสร้างประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานทุก ๆ ขั้นตอน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ฌรินทร์ ชำนาญดู, 2548)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และการควบคุมภายในด้านประเมินความเสี่ยง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงาน ซึ่งวิจัยฉบับนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อปฏิบัติในการทำงาน หรือช่วยกำกับการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดไว้ และสร้างเสริมประสิทธิภาพการควบคุมภายในให้กับสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แข็งแกร่ง ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ คือ บุคลากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง เพื่อส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และให้ความสำคัญในการวางแผน และด้านการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในให้มากยิ่งขึ้น และส่งผลให้การควบคุมภายในขององค์กรมีประสิทธิภาพในระยะยาว การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ในภาพรวมของหน่วยงาน ไม่ได้ทำการวิเคราะห์ในระดับส่วนงาน ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะทำการศึกษาในระดับส่วนงานด้วย เช่น ส่วนแนะนำและตรวจสอบภาษีอากร ส่วนวางแผนและประเมินผล ส่วนบริหารงานทั่วไป

ส่วนกรรมวิธีและคืนภาษี และส่วนกฎหมายและเร่งรัดภาษีฯ เป็นต้น เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพการควบคุมภายในในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามส่วนงานของสำนักงานต่อไป หรือมีการศึกษาในลักษณะเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในครอบคลุมทุกด้านตามมาตรฐานที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2560). อัตราค่าจ้าง. เรียกใช้เมื่อ 6 มิถุนายน 2562 จาก <http://www.rd.go.th>.
- ณรินทร์ ชำนาญดู. (2548). การบริหารการควบคุมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2548). แนวทางการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพมหานคร: คูมายเบส.
- วัลลภ ลำพาย. (2547). เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภชัย ลีดิตรธรรม. (2550). ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO มาใช้กับการบริหารการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2547). การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซี.วี.แอล.การพิมพ์.
- Gable. (1986). Instrument development in the affective domain. Boston: MA: Kluwer-Nijhoff.
- Hair, J. F. et al. (2006). Multivariate data analysis. (6 ed). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Ronna Turner & Laurie A Carlson. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items. International Journal of Testing, 3(2), 163-171.
- Taro Yamane. (1967). Work and Motivation. New York: John Wiley and Sons.
- Wainer, H. & Braun, H. I. (1988). Test Validity. Hilldale: NJ: Lawrence Earlbaum Associates.